Adroddiadau Ymchwiliad Llifogydd Adran 19
Cynllun Gweithredu

Cyngor Sir y Fflint
Flintshire County Council

Taflen Rheoli Dogfen

Dyddiad	Rhif Fersiwn	Crynodeb o'r Newidiadau
20/07/2026	1	Cyhoeddiad Cyntaf

Cynnwys

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Brychdyn 3

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Bretton 5

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Sandycroft 7

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 - Ardaloedd sydd wedi'u Cysylltu'n Hydrolig yn yr Wyddgrug 10

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 – Meadowside, Queens Park, Holland Cottages ac Alyn Meadows 12

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Pontblyddyn 15

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Pontybodkin 17

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Oakenholt 19

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Brychdyn		
2023		
Budd-ddeiliad	Argymhellion	Cam Gweithredu / Statws Cyfredol
Awdurdod Priffyrdd	Adolygu amlder y gwaith glanhau gylïau yn yr ardaloedd a effeithiwyd, er enghraifft ar hyd The Rowans.	Rydym ni'n anelu at lanhau'r gylïau i gyd ar y briffordd gyhoeddus unwaith y flwyddyn, ond bydd rhai draeniau yn cael eu glanhau ddwywaith y flwyddyn ac ar ôl cael rhybudd am dywydd garw, yn seiliedig ar y risg o lifogydd.
Yr Awdurdod Priffyrdd a'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Archwilio mewnfa'r geuffos bresennol, Cyfeirnod Ased Cyngor Sir y Fflint: AM0060. NGR: 333346, 363367 (Ffordd yr Wyddgrug) yn aml, gan dynnu'r gweddillion yn ôl y gofyn.	Mae'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol wedi cael cyllid gan Lywodraeth Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2026/2027, er mwyn gwneud gwaith gwella i'r sgrin brigau sy'n gysylltiedig â'r geuffos hon, yn amodol ar gytundebau gan berchnogion tir lleol.
Yr Awdurdod Priffyrdd a'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ymgymryd ag arolwg cyflwr Teledu Cylch Caeëdig o geuffos Ffordd yr Wyddgrug i adolygu'r cyflwr/siltio presennol. Cynllunio i gymryd camau adferol yn ôl yr angen.	Bydd arolwg cyflwr yn cael ei gynnal ar yr un pryd â'r gwaith ar y sgrin brigau ar Ffordd yr Wyddgrug. Cynhaliwyd archwiliad Teledu Cylch Caeëdig o system Cherry Dale ym mis Mawrth 2026.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Cyfathrebu â chymunedau lleol i godi ymwybyddiaeth o ddulliau i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd i helpu i liniaru ar y risg o lifogydd.	Cydweithio parhaus â Grŵp Gweithredu ar Lifogydd Bretton a Brychdyn. Roedd y cyfarfod ffurfiol mwyaf diweddar ar 28 Tachwedd 2025.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ymchwilio i reoli llifogydd yn naturiol i fyny'r afon o fewnfa ceuffos Ffordd yr Wyddgrug, Cyfeirnod Ased CSFf: AM0060. NGR: 333346, 363367.	Mae system reoli llifogydd yn naturiol wedi'i modelu ar gyfer dalgylch Brychdyn ac mae rhagor o gyllid wedi'i ddyrannu gan Lywodraeth Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2026/27.
Dŵr Cymru	Adolygu cwynion gan gwsmeriaid ac ymchwilio i rannau cysylltiedig y system garthffos gyhoeddus er mwyn cael gwared ar unrhyw rwystr / gweddillion sylweddol yn dilyn y digwyddiad ym mis Hydref 2023.	Yn mynd rhagddo.
Asiant Cefnffyrdd Gogledd a	Archwilio mewnfa ceuffos Brychdyn 0060 C50 o dan yr A55 yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn rhydd o unrhyw rwystr / gweddillion.	Bydd gwastraff yn cael ei dynnu a gwiriadau'n cael eu gwneud o'r sgrin brigau bob mis. Gellir rhoi gwybod am unrhyw broblemau yn y lleoliad hwn i www.traffic.wales/flooding-and-drainage

Chanolbarth Cymru		
Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru	Teledu Cylch Caeëdig yng ngheuffos Pentrobin 0120 C10 yr A55 i sicrhau fod y geuffos yn rhydd o unrhyw rwystr ac unrhyw siltio sylweddol. Cymryd camau adferol yn ôl yr angen.	Cynhaliwyd prif archwiliad yn 2020 ac archwiliad cyffredinol yn 2024. Nid yw Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru wedi nodi bod unrhyw rwystr neu wastraff yn y geuffos. Mae hefyd yn bosibl gweld o un pen o'r geuffos i'r llall. Ar hyn o bryd, nid oes angen arolwg Teledu Cylch Caeëdig ychwanegol. Bydd gwastraff yn cael ei glirio bob 2 flynedd yn rhan o'r gwaith cynnal a chadw rheolaidd.
Grŵp Gweithredu ar Lifogydd Brychdyn a Bretton	Parhau i ymgysylltu â phreswylwyr i helpu i godi ymwybyddiaeth o faterion lleol sy'n ymwneud â llifogydd.	Yn mynd rhagddo.
Perchnogion Eiddo / Preswylwyr	Ystyried gosod mesurau i hybu gwytnwch eiddo rhag llifogydd. Gallai'r rhain gynnwys gosod falfiau un ffordd er mwyn atal dŵr llifogydd rhag mynd i mewn i systemau draenio preifat a gosod rhwystrau llifogydd neu lifddorau.	www.thefloodhub.co.uk/pfr

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Bretton		
2023		
Budd-ddeiliad	Argymhellion	Cam Gweithredu / Statws Cyfredol
Awdurdod Priffyrdd	Cynnal adolygiad ar ôl y digwyddiad o asedau priffordd er mwyn sicrhau eu bod yn weithredol.	Nodwyd bod yr asedau priffyrdd i gyd yn gweithio ac yn weithredol yn y lleoliadau hysbys. Rydym ni'n anelu at lanhau'r gylïau i gyd ar y briffordd gyhoeddus unwaith y flwyddyn, ond bydd rhai draeniau yn cael eu glanhau ddwywaith y flwyddyn ac ar ôl cael rhybudd am dywydd garw, yn seiliedig ar y risg o lifogydd.
Awdurdod Priffyrdd	Adolygu amserlen cynnal a chadw asedau priffyrdd yn yr ardal hon, i sicrhau bod gwaith cynnal a chadw rheolaidd yn cael ei wneud mewn mannau problemus o ran llifogydd.	Caiff mannau yn yr ardal lle ceir problemau eu harchwilio a'u monitro cyn unrhyw ddigwyddiad tywydd, a chânt eu monitro drwy gydol digwyddiad llifogydd, yn unol â'r Polisi Draenio Priffyrdd.
Awdurdod Priffyrdd	Ystyried gweithredu cynlluniau rheoli traffig y gellir eu rhoi ar waith pan fo rhagolygon o storm, er mwyn atal cerbydau sy'n pasio rhag creu tonnau blaen sy'n gwaethygu'r llifogydd.	Gall ffyrdd gael eu cau gan Awdurdod Priffyrdd Cyngor Sir y Fflint, yr Heddlu a/neu'r Timau Tân ac Achub.
Yr Awdurdod Priffyrdd a'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ymchwilio gwelliannau capasiti lleoli i liniaru'r risg o lifogydd, gan gynnwys defnyddio asedau priffyrdd.	Comisiynwyd ymchwiliad ag ymgynghorwyr allanol, y cafodd ei gynnal gan Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2025. Daethpwyd i'r casgliad yn yr adroddiad nad oes unrhyw waith gwella ychwanegol ar hyn o bryd a fyddai'n bodloni meini prawf ariannu Llywodraeth Cymru.
Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol a Chyfoeth Naturiol Cymru	Cyfathrebu â chymunedau lleol i godi ymwybyddiaeth o ddulliau i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd i helpu i liniaru ar y risg o lifogydd.	Cydweithio parhaus â Grŵp Gweithredu ar Lifogydd Bretton a Brychdyn. Roedd y cyfarfod ffurfiol mwyaf diweddar ar 28 Tachwedd 2025.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ymchwilio dichonoldeb cynllun lliniaru llifogydd i reoli a lleihau dŵr ffo sy'n mynd ar briffyrdd oddi ar dir cyfagos.	Comisiynwyd ymchwiliad ag ymgynghorwyr allanol, y cafodd ei gynnal gan Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2025. Daethpwyd i'r casgliad yn yr adroddiad nad oes unrhyw waith gwella ychwanegol

		ar hyn o bryd a fyddai'n bodloni meini prawf ariannu Llywodraeth Cymru.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Sicrhau yr archwilir prif afonydd yn rheolaidd yn ôl lefel y risg a, lle bo’n briodol a bod modd cyfiawnhau hynny, bod Awdurdod Rheoli Risg perthnasol a/neu Berchennog Glannau'r Afon yn dogfennu ac yn cadw at drefn cynnal a chadw.	Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau i wneud gwaith cynnal a chadw ar gyrsiau dŵr prif afonydd ac asedau, gan ddefnyddio dull sy'n seiliedig ar risg. Mae hyn yn cynnwys gwaith cynnal a chadw arferol ac adweithiol yn ystod y flwyddyn. Pan fydd larymau glaw trwm yn canu, mae staff gweithredol Cyfoeth Naturiol Cymru yn archwilio ac yn clirio sgriniau brigau a oedd wedi’u rhwystro yn ogystal ag asedau hanfodol, er mwyn helpu i gario dŵr llifogydd. Mae’r gwasanaeth yn 24/7 ac ar gael drwy’r flwyddyn.
Dŵr Cymru	Adolygu cwynion gan gwsmeriaid ac ymchwilio i rannau cysylltiedig y system garthffos gyhoeddus er mwyn cael gwared ar unrhyw rwystr / gweddillion sylweddol yn dilyn y digwyddiad ym mis Hydref 2023.	Yn mynd rhagddo.
Grŵp Gweithredu ar Lifogydd Brychdyn a Bretton	Parhau i ymgysylltu â phreswylwyr i helpu i godi ymwybyddiaeth o faterion lleol sy’n ymwneud â llifogydd.	Yn mynd rhagddo.
Perchnogion Eiddo / Preswylwyr	Cofrestru am ddim â System Rhybuddion Llifogydd Cyfoeth Naturiol Cymru ac ystyried rhoi dulliau ar waith i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd. Gallai’r rhain gynnwys gosod falfiau un ffordd er mwyn atal dŵr llifogydd rhag mynd i mewn i systemau draenio preifat a gosod rhwystrau llifogydd neu lifddorau.	www.naturalresources.wales/flooding/sign-up-to-receive-flood-warnings www.thefloodhub.co.uk/pfr

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Sandycroft		
2023		
Budd-ddeiliad	Argymhellion	Cam Gweithredu / Statws Cyfredol
Awdurdod Priffyrdd	Adolygu asedau priffordd ar ôl y digwyddiad er mwyn sicrhau eu bod yn weithredol.	Nodwyd bod yr asedau priffyrdd i gyd yn gweithio ac yn weithredol yn y lleoliadau hysbys. Rydym ni'n anelu at lanhau'r gylïau i gyd ar y briffordd gyhoeddus unwaith y flwyddyn, ond bydd rhai draeniau yn cael eu glanhau ddwywaith y flwyddyn ac ar ôl cael rhybudd am dywydd garw, yn seiliedig ar y risg o lifogydd.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ymchwilio i fesurau rheoli llifogydd naturiol posibl yn y dalgylch i fyny'r afon i geisio gwanhau llifogydd.	Comisiynwyd ymchwiliad ag ymgynghorwyr allanol, y cafodd ei gynnal gan Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2025. Daethpwyd i'r casgliad yn yr adroddiad nad oes unrhyw waith gwella ychwanegol ar hyn o bryd a fyddai'n bodloni meini prawf ariannu Llywodraeth Cymru. Bydd rhagor o drafodaethau'n cael eu cynnal ar ôl cwblhau gwaith Cyfoeth Naturiol Cymru.
Awdurdod Priffyrdd, Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol a Chyfoeth Naturiol Cymru	Ymchwilio gwelliannau capasiti lleoli i liniaru'r risg o lifogydd, gan gynnwys defnyddio asedau priffyrdd.	Ar ran Cyngor Sir y Fflint, gwnaeth ein contractwyr ddisodli neu atgyweirio chwe cheuffos sy'n croesi'r briffordd i mewn i Nant Brychdyn. Mae'r rhain wedi'u lleoli ar hyd Ffordd Caer rhwng Moor Lane a Manor Lane (Airbus) - cafodd gwaith glanhau'r cwrs dŵr ei ymestyn i ymdrin â'r ardal 1.25km hwn. Yn ogystal â chwblhau'r gwaith hwn, mae falfiau un ffordd wedi'u gosod.
Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol a Chyfoeth Naturiol Cymru	Cyfathrebu â chymunedau lleol i godi ymwybyddiaeth o ddulliau i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd i helpu i liniaru ar y risg o lifogydd.	Cydweithio parhaus â Grŵp Gweithredu ar Lifogydd Sandycroft ac mae tudalen we wedi'i gosod er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i breswylwyr yn ystod y gwaith - www.ymgynghori.cyfoethnaturiol.cymru/north-east-gogledd-ddwyrain/sandycroft-and-pentre-drain-flood-remediation-work Datganiad Cyfoeth Naturiol Cymru - "byddem ni'n atgoffa pob preswylydd sy'n berchen ar dir ger y cwrs dŵr o'u cyfrifoldebau cyfreithiol o ran cynnal a chadw gwely a glannau'r cwrs dŵr. Mae hyn yn cynnwys rheoli'r coed a'r llwyni sy'n tyfu ar y glannau a sicrhau bod dŵr yn llifo heb rwystrau neu lygredd. Dylai'r glannau gael eu cadw'n

		rhydd o unrhyw beth a allai achosi rhwystr a chynyddu'r risg o lifogydd. Rydym ni'n annog preswylwyr i roi gwybod am unrhyw achlysur lle mae deunydd wedi'i ollwng yn y cwrs dŵr neu am unrhyw bryderon am rwystrau i Gyfoeth Naturiol Cymru ar 0300 065 3000 neu drwy ein gwefan: Cyfoeth Naturiol Cymru / Rhoi Gwybod am Ddigwyddiad."
Cyfoeth Naturiol Cymru	Parhau i arolygu a chynnal a chadw'r prif afonydd yn yr ardal (Draen Gogleddol Pentre, Draen Deheuol Pentre a Nant Brychdyn) i sicrhau eu bod yn llifo'n ddirwystr.	Mae llawer o wastraff a deunyddiau wedi'u tynnu o'r cwrs dŵr hwn sy'n mynd drwy geuffos. Mae gostyngiad yn lefelau dŵr lleol wedi cael ei arsylwi yn dilyn y gwaith hwn. Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi cysylltu â chydweithwyr yng Nghyngor Sir y Fflint ac maen nhw bellach wedi gosod sawl sgrin brigau mewn lleoliadau allweddol i leihau'r risg o ddeunyddiau'n mynd i mewn i'r geuffos yn y dyfodol. Mae arolwg llawn o brif sianeli'r afon, boed yn rhai agored neu rai sy'n mynd drwy geuffos wedi'i gwblhau yn Sandycroft. Mae ymgynghorwyr ar ran Cyfoeth Naturiol Cymru yn llunio'r manylion terfynol ar hyn o bryd, y bydd yn cael ei rannu â Chyngor Sir y Fflint pan fydd ar gael.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Ystyried cynllun cyfalaf i wella'r arllwysfa lanw a'r falfiau clec	Mae hyn yn cael ei ddatblygu yn rhan o gam nesaf cynllun Sandycroft a Pentre, ond mae'r amserlenni wedi llithro, ac nid yw'n debygol y bydd y gwaith adeiladu'n dechrau tan flwyddyn ariannol 2026/27 ar y cynharaf.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Ymchwilio i ddichonoldeb gosod cyfarpar pwmpio naill ai mewn gorsaf bwmpio neu ar safleoedd penodol dros dro i bwmpio llif storm oddi wrth ardaloedd sydd mewn perygl o lifogydd.	Mae gwaith lleol diweddar wedi gwella dibynadwyedd y system bwmpio.
Grŵp Gweithredu ar Lifogydd Sandycroft	Parhau i ymgysylltu â phreswylwyr i helpu i godi ymwybyddiaeth o faterion lleol sy'n ymwneud â llifogydd.	Yn mynd rhagddo.
Perchnogion Eiddo / Preswylwyr	Cofrestru am ddim â System Rhybuddion Llifogydd Cyfoeth Naturiol Cymru ac ystyried rhoi dulliau ar waith i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd. Gallai'r rhain gynnwys: gosod falfiau un ffordd er mwyn atal dŵr llifogydd rhag mynd i mewn i systemau draenio	www.naturalresources.wales/flooding/sign-up-to-receive-flood-warnings www.thefloodhub.co.uk/pfr

	preifat a gosod rhwystrau llifogydd neu lifddorau.	

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Ardaloedd sydd wedi'u Cysylltu'n Hydrolig yn yr Wyddgrug		
2023		
Budd-ddeiliad	Argymhellion	Cam Gweithredu / Statws Cyfredol
Perchnogion Glannau'r Afon	Archwilio mewnfa'r geuffos bresennol yn Highfield Villas yn rheolaidd a chael gwared ar y malurion yn ôl yr angen.	Yn 2026/27, mae'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol wedi gweithio gyda pherchennog glannau'r afon i geisio cyllid gan Lywodraeth Cymru i ddisodli a gwella'r sgrin brigau bresennol. Yn 2025/26, gweithiodd yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol gyda pherchnogion glannau'r afon i sicrhau cyllid gan Lywodraeth Cymru i osod nifer o nodweddion rheoli llifogydd naturiol, er mwyn arafu'r llif a dal gwastraff.
Awdurdod Priffyrdd	Ar ôl y digwyddiad, dylid cynnal arolwg cyflwr Teledu Cylch Caeëdig o gydlifiad ceuffos Brook Street i sicrhau nad oes rhwystrau nac unrhyw siltio sylweddol yn y geuffos. Cymryd camau adferol yn ôl yr angen.	Mae arolwg cyflwr wedi'i gynnal a gwaith adfer wedi'i wneud, ond mae angen gwneud ymchwil ychwanegol a chynnal rhagor o arolygon cyflwr o ganlyniad i faint isadeiledd y rhwydwaith.
Awdurdod Priffyrdd	Parhau i gynnal a chadw asedau draenio priffyrdd mewn ardaloedd risg uchel. Er enghraifft, ar Brook Street a Ffordd Rhuthun.	Mae gan bob ased priffyrdd waith cynnal a chadw rheolaidd wedi'i drefnu. Rydym ni'n anelu at lanhau'r gylïau i gyd ar y briffordd gyhoeddus unwaith y flwyddyn, ond bydd rhai draeniau yn cael eu glanhau ddwywaith y flwyddyn ac ar ôl cael rhybudd am dywydd garw, yn seiliedig ar y risg o lifogydd.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Cyfathrebu â chymunedau lleol i godi ymwybyddiaeth o ddulliau i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd i helpu i liniaru ar y risg o lifogydd.	Yn mynd rhagddo.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ymchwilio i weithredu rheolaeth llifogydd naturiol i fyny'r afon o'r ardaloedd yr effeithir arnynt gan lifogydd o gyrsiau dŵr cyffredin / dŵr wyneb, sef mewnfeydd ceuffosydd Fir Grove a Highfield Villas.	Sicrhawyd grant Rheoli Llifogydd yn Naturiol gan Lywodraeth Cymru i gynnal prosiect i fyny'r afon o Ysgol Maes Garmon. Cwblhawyd y cynllun ym mis Hydref 2025.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Adolygu cyflwr y cyrsiau dŵr cyffredin a hysbysu perchnogion glannau'r afon os canfyddir unrhyw broblemau. Bod y Cyngor yn arfer ei ddyletswyddau a phwerau caniataol dan y	Yn mynd rhagddo - mae'n rhan o ddyletswyddau'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol.

	Ddeddf Draenio Tir a'r Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dŵr fel bod dŵr yn llifo drwy fewndyllau ceuffosydd, cyrsiau dŵr a bod ceuffosydd yn cael eu cynnal a'u cadw i gludo'r llif fel y bwriedir.	
Cyfoeth Naturiol Cymru	Sicrhau yr archwilir prif afonydd yn rheolaidd yn ôl lefel y risg a, pan fo'n briodol a bod modd cyfiawnhau hynny, bod Awdurdod Rheoli Risg perthnasol a/neu Berchennog Glannau'r Afon yn dogfennu ac yn cadw at drefn cynnal a chadw.	Yn mynd rhagddo - Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau i wneud gwaith cynnal a chadw ar gyrsiau dŵr prif afonydd ac asedau, gan ddefnyddio dull sy'n seiliedig ar risg. Mae hyn yn cynnwys gwaith cynnal a chadw arferol ac adweithiol yn ystod y flwyddyn. Pan fydd larymau glaw trwm yn canu, mae staff gweithredol Cyfoeth Naturiol Cymru yn archwilio ac yn clirio sgriniau brigau a oedd wedi'u rhwystro yn ogystal ag asedau hanfodol, er mwyn helpu i gario dŵr llifogydd. Mae'r gwasanaeth yn 24/7 ac ar gael drwy'r flwyddyn.
Dŵr Cymru	Adolygu cwynion gan gwsmeriaid ac ymchwilio i rannau cysylltiedig y system garthffos gyhoeddus er mwyn cael gwared ar unrhyw rwystr / gweddillion sylweddol yn dilyn y digwyddiad ym mis Hydref 2023.	Yn mynd rhagddo.
Perchnogion Eiddo / Preswylwyr	Cofrestru am ddim â System Rhybuddion Llifogydd Cyfoeth Naturiol Cymru ac ystyried rhoi dulliau ar waith i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd. Gallai'r rhain gynnwys gosod falfiau un ffordd er mwyn atal dŵr llifogydd rhag mynd i mewn i systemau draenio preifat a gosod rhwystrau llifogydd neu lifddorau.	www.naturalresources.wales/flooding/sign-up-to-receive-flood-warnings www.thefloodhub.co.uk/pfr

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 – Meadowside, Queens Park, Holland Cottages ac Alyn Meadows		
2023		
Budd-ddeiliad	Argymhellion	Cam Gweithredu / Statws Cyfredol
Awdurdod Priffyrdd	Ardal Queens Park - archwilio'r ceuffosydd islaw Cilnant, Parc Hendy a Clayton Road yn gyson a chael gwared â malurion yn ôl y gofyn. Llunio Cynllun Rheoli Asedau ar gyfer cynnal a chadw ceuffosydd a'i fabwysiadu.	Dylai'r archwiliad gael ei gwblhau bob pythefnos yn y gaeaf, a bob mis yn yr haf. Bydd archwiliadau ad hoc yn cael eu cynnal ar ôl cael rhybudd tywydd / adroddiadau gan gwsmeriaid.
Awdurdod Priffyrdd	Ardal Holland Cottages - archwilio pont fwa Black Brook ac i fyny'r sianel yn gyson am falurion a rhwystrau a hysbysu perchnogion glannau'r afon os canfyddir unrhyw broblemau.	Mae'r bont yn cael archwiliadau cyffredinol yn ogystal â phrif archwiliadau. Yn ystod archwiliadau, caiff unrhyw bryderon ynghylch cynnal a chadw'r cwrs dŵr eu trosglwyddo i'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol i gysylltu â pherchnogion glannau'r afon.
Awdurdod Priffyrdd	Dal i gynnal a chadw asedau priffyrdd, yn enwedig mewn ardaloedd â risg uchel.	Mae gan bob ased priffyrdd waith cynnal a chadw rheolaidd wedi'i drefnu. Rydym ni'n anelu at lanhau'r gylïau i gyd ar y briffordd gyhoeddus unwaith y flwyddyn, ond bydd rhai draeniau yn cael eu glanhau ddwywaith y flwyddyn ac ar ôl cael rhybudd am dywydd garw, yn seiliedig ar y risg o lifogydd.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ardal Meadowside - adolygu cyflwr y cyrsiau dŵr cyffredin (ceuffosydd) a hysbysu perchnogion glannau'r afon os canfyddir unrhyw broblemau.	Wedi'i gwblhau.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ardal Meadowside - ystyried cynllun i ffurfioli'r cysylltiad rhwng dŵr ffo o'r dalgylch i fyny'r nant a'r rhan o'r cwrs dŵr sydd dan geuffos.	Comisiynwyd ymchwiliad ag ymgynghorwyr allanol, a chafodd ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2025.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ardal Queens Park - ystyried cynllun i osod rhwyllau newydd, lletach ym mewndwll y geuffos fel nad ydynt yn atal llif y dŵr.	Comisiynwyd ymchwiliad ag ymgynghorwyr allanol, a chafodd ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2025.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Ardal Holland Cottages - dal i ymchwilio i ganfod yr hyn a achosodd i gwrs dŵr Black Brook orlifo gerllaw'r bont fwa.	Comisiynwyd ymchwiliad ag ymgynghorwyr allanol, a chafodd ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2025.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol	Cyfathrebu â chymunedau lleol i godi ymwybyddiaeth o ddulliau i hybu gwytnwch	Yn mynd rhagddo.

Arweiniol	eiddo unigol rhag llifogydd i helpu i liniaru ar y risg o lifogydd.	
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Os oes cyllid ar gael, ystyried rhoi dulliau ar waith i reoli llifogydd i fyny’r nant o’r ardaloedd lle bu llifogydd o gyrsiau dŵr cyffredin / dŵr wyneb.	Comisiynwyd ymchwiliad ag ymgynghorwyr allanol, a chafodd ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2025.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Bod y Cyngor yn arfer ei ddyletswyddau a phwerau caniataol dan y Ddeddf Draenio Tir a’r Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dŵr fel bod dŵr yn llifo’n ddi-rwystr drwy fewndyllau ceuffosydd, cyrsiau dŵr a bod ceuffosydd yn cael eu cynnal a’u cadw i gludo’r llif fel y bwriedir.	Yn mynd rhagddo.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Archwilio ac adolygu dyluniad, cyflwr ac addasrwydd yr arglawdd sy’n amddiffyn y tir ger Blackbrook Road (Holland Cottages) rhag llifogydd o afon Alun, i ganfod a yw’n gweithio fel y’i dyluniwyd ynteu a fu Storm Babet yn drech na safon y dyluniad. Efallai y bydd angen gwaith ychwanegol.	Yn aros i gychwyn – Adolygiad o berfformiad asedau i'w gynnwys mewn pecynnau gwaith yn y dyfodol ar gyfer Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae Afon Alyn wedi cael ei hailfodelu i ail-asesu'r risg o lifogydd.
Cyfoeth Naturiol Cymru	Sicrhau yr archwilir prif afonydd yn rheolaidd yn ôl lefel y risg a, lle bo’n briodol a bod modd cyfiawnhau hynny, bod Awdurdod Rheoli Risg perthnasol a/neu Berchennog Glannau'r Afon yn dogfennu ac yn cadw at drefn cynnal a chadw.	Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau i wneud gwaith cynnal a chadw ar gyrsiau dŵr prif afonydd ac asedau, gan ddefnyddio dull sy'n seiliedig ar risg. Mae hyn yn cynnwys gwaith cynnal a chadw arferol ac adweithiol yn ystod y flwyddyn. Pan fydd larymau glaw trwm yn canu, mae staff gweithredol Cyfoeth Naturiol Cymru yn archwilio ac yn clirio sgriniau brigau a oedd wedi’u rhwystro yn ogystal ag asedau hanfodol, er mwyn helpu i gario dŵr llifogydd. Mae’r gwasanaeth yn 24/7 ac ar gael drwy’r flwyddyn.
Dŵr Cymru	Adolygu cwynion gan gwsmeriaid ac ymchwilio i rannau cysylltiedig y system garthffos gyhoeddus er mwyn cael gwared ar unrhyw rwystr / gweddillion sylweddol yn dilyn y digwyddiad ym mis Hydref 2023.	Yn mynd rhagddo.
Dŵr Cymru	Archwilio dyluniad arllwysfa’r garthffos gyhoeddus ar gyfer dŵr wyneb ger Meadowside.	Yn mynd rhagddo.

	Ystyried creu cysylltiad ffurfiol â’r geuffos yn hytrach na bod y dŵr yn arllwys ar y ddaear.	
Perchnogion Eiddo / Preswylwyr	Cofrestru am ddim â System Rhybuddion Llifogydd Cyfoeth Naturiol Cymru ac ystyried rhoi dulliau ar waith i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd. Gallai’r rhain gynnwys gosod falfiau un ffordd er mwyn atal dŵr llifogydd rhag mynd i mewn i systemau draenio preifat a gosod rhwystrau llifogydd neu lifddorau.	www.naturalresources.wales/flooding/sign-up-to-receive-flood-warnings www.thefloodhub.co.uk/pfr

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Pontblyddyn		
2023		
Budd-ddeiliad	Argymhellion	Cam Gweithredu / Statws Cyfredol
Awdurdod Priffyrdd	Archwilio'r fewnfa wrth ymyl Alyn Terrace, ar hyd yr A541, Ffordd Wrecsam yn rheolaidd a thynnu'r malurion yn ôl yr angen.	Dylai'r archwiliad gael ei gwblhau bob pythefnos yn y gaeaf, a bob mis yn yr haf. Bydd archwiliadau ad hoc yn cael eu cynnal ar ôl cael rhybudd tywydd / adroddiadau gan gwsmeriaid.
Awdurdod Priffyrdd	Defnyddio TCC ar geuffos yr A541, Ffordd Wrecsam o'r cwrs dŵr wrth ymyl Dingle House i'r arllwysfa yn Afon Alun, i sicrhau nad oes gormod o silt ac unrhyw beth arall yn blocio'r geuffos. Cymryd camau adferol yn ôl yr angen.	Cwblhawyd gwaith ar yr A541 gyferbyn â The Druid Inn; glanhawyd y gylïau a'r allfeydd, a gosodwyd pibell newydd rhwng y gylïau.
Awdurdod Priffyrdd	Adolygu amlder gweithgareddau glanhau gylïau mewn ardaloedd perygl uchel, e.e. Alyn Terrace a Riverside Court.	Rydym ni'n anelu at lanhau'r gylïau i gyd ar y briffordd gyhoeddus unwaith y flwyddyn, ond bydd rhai draeniau yn cael eu glanhau ddwywaith y flwyddyn ac ar ôl cael rhybudd am dywydd garw, yn seiliedig ar y risg o lifogydd.
Awdurdod Priffyrdd	Ystyried gweithredu cynlluniau rheoli traffig y gellir eu rhoi ar waith pan fo rhagolygon o storm, er mwyn atal cerbydau sy'n pasio rhag creu tonnau blaen sy'n gwaethygu'r llifogydd.	Gall ffyrdd gael eu cau gan yr Awdurdod Priffyrdd, yr Heddlu a/neu'r Timau Tân ac Achub.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Cyfathrebu â chymunedau lleol i godi ymwybyddiaeth o ddulliau i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd i helpu i liniaru ar y risg o lifogydd.	Yn mynd rhagddo.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Parhau i reoli'r perygl sy'n gysylltiedig â'r cyrsiau dŵr cyffredin a drafodir yn yr adroddiad hwn a hysbysu perchnogion glannau'r afon os canfyddir unrhyw broblem.	Yn mynd rhagddo.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Archwilio manteision mesurau rheoli llifogydd naturiol i fyny'r afon o fewnfa ceuffos yr A541, Ffordd Wrecsam wrth ymyl Dingle House.	Cyflwynwyd datganiad o ddiddordeb i Lywodraeth Cymru ym mis Tachwedd 2025. Dyrannwyd cyllid ar gyfer cynllun ym Mhontblyddyn ar gyfer llednentydd Afon Alyn ar gyfer blwyddyn ariannol 2026/27.

Cyfoeth Naturiol Cymru	Sicrhau yr archwilir prif afonydd yn rheolaidd yn ôl lefel y risg a, lle bo’n briodol a bod modd cyfiawnhau hynny, bod Awdurdod Rheoli Risg perthnasol a/neu Berchennog Glannau'r Afon yn dogfennu ac yn cadw at drefn cynnal a chadw.	Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn parhau i archwilio holl brif sianeli'r afonydd yn ac o amgylch Pontblyddyn yn unol â threfn sy'n seiliedig ar risg. Mae unrhyw ddiffygion a welir yn cael eu cofnodi yn y system rheoli asedau a'u hanfon ymlaen at y partïon perthnasol ar gyfer gweithredu arnynt a/neu er gwybodaeth. Ar hyn o bryd, mae perthynas waith dda rhwng perchnogion glannau'r afon a'u hasiant a Chyfoeth Naturiol Cymru, ac mae unrhyw ddiffygion, sylwadau neu bryderon yn cael eu derbyn mewn modd cadarnhaol a chynhyrchiol.
Dŵr Cymru	Adolygu cwynion gan gwsmeriaid ac ymchwilio i rannau cysylltiedig y system garthffos gyhoeddus er mwyn cael gwared ar unrhyw rwystr / gweddillion sylweddol yn dilyn y digwyddiad ym mis Hydref 2023. Gweld a oes problemau gyda pherfformiad yr orsaf bwmpio garthffosiaeth, yn enwedig y system o gwmpas Hollands Terrace.	Yn mynd rhagddo.
Perchnogion Eiddo / Preswylwyr	Cofrestru am ddim â System Rhybuddion Llifogydd Cyfoeth Naturiol Cymru ac ystyried rhoi dulliau ar waith i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd. Gallai’r rhain gynnwys: gosod falfiau un ffordd er mwyn atal dŵr llifogydd rhag mynd i mewn i systemau draenio preifat a gosod rhwystrau llifogydd neu lifddorau.	www.naturalresources.wales/flooding/sign-up-to-receive-flood-warnings www.thefloodhub.co.uk/pfr

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Pontybodkin		
2023		
Budd-ddeiliad	Argymhellion	Cam Gweithredu / Statws Cyfredol
Awdurdod Priffyrdd	Archwilio mewnfeydd y ceuffosydd ar hyd Byr Brook / Black Brook yn rheolaidd a chael gwared ar y malurion yn ôl yr angen.	Dylai'r archwiliad gael ei gwblhau bob pythefnos yn y gaeaf, a bob mis yn yr haf. Bydd archwiliadau ad hoc yn cael eu cynnal ar ôl cael rhybudd tywydd / adroddiadau gan gwsmeriaid.
Awdurdod Priffyrdd	Cynnal arolwg cyflwr TCC o'r geuffos ger yr iard metel sgrap. Cymryd camau adferol yn ôl yr angen.	I'w gadarnhau.
Awdurdod Priffyrdd	Cynyddu amlder y gwaith glanhau gylïau yn yr ardaloedd a effeithiwyd, e.e. ar hyd Ffordd Corwen.	Rydym ni'n anelu at lanhau'r gylïau i gyd ar y briffordd gyhoeddus unwaith y flwyddyn, ond bydd rhai draeniau yn cael eu glanhau ddwywaith y flwyddyn a hyd at bedair gwaith y flwyddyn ar ôl cael rhybudd am dywydd garw, yn seiliedig ar y risg o lifogydd.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Cyfathrebu â chymunedau lleol i godi ymwybyddiaeth o ddulliau i hybu gwytnwch eiddo unigol rhag llifogydd i helpu i ddiogelu eiddo.	Yn mynd rhagddo.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Adolygu cyflwr y cyrsiau dŵr cyffredin a drafodir yn yr adroddiad hwn a hysbysu perchnogion glannau'r afon os canfyddir unrhyw broblem.	Yn mynd rhagddo.
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Yn amodol ar gyllid, ystyried cynllun rheoli llifogydd i geisio rheoli a lleihau llif llifogydd o Black Brook a Byr Brook.	Yn mynd rhagddo. Cafodd datganiad o ddiddordeb ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru yn 2024.
Dŵr Cymru	Adolygu cwynion gan gwsmeriaid ac ymchwilio i rannau cysylltiedig y system garthffos gyhoeddus er mwyn cael gwared ar unrhyw rwystr / gweddillion sylweddol yn dilyn y digwyddiad ym mis Hydref 2023.	Yn mynd rhagddo.
Perchnogion Eiddo /	Ystyried gosod mesurau i hybu gwytnwch eiddo rhag llifogydd. Gallai'r rhain gynnwys gosod	www.naturalresources.wales/flooding/sign-up-to-receive-flood-warnings

Preswylwyr	falfiau un ffordd er mwyn atal dŵr llifogydd rhag mynd i mewn i systemau draenio preifat a gosod rhwystrau llifogydd neu lifddorau.	www.thefloodhub.co.uk/pfr

Adroddiad Ymchwiliad Llifogydd Adran 19 Oakenholt		
2025		
Budd-ddeiliad	Argymhellion	Cam Gweithredu / Statws Cyfredol
Yr Awdurdod Priffyrdd a'r Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Canfod pwy sy'n gyfrifol am gynnal a chadw ceuffosydd 1-4 yn Ffigur 4 a hysbysu'r holl fudd-ddeiliaid fel y gellir rhoi gwybod am broblemau yn y dyfodol a'u datrys.	Ceuffos 1: Cyngor Sir y Fflint (yr Awdurdod Priffyrdd) Ceuffos 2: Cartrefi Anwyl Ceuffos 3: Cartrefi Anwyl Ceuffos 4: Cartrefi Anwyl
Awdurdod Priffyrdd	Adolygu cyflwr 'Ceuffos 1' a'i chynnal a chadw'n unol â hynny.	Cwblhawyd (wedi tynnu llaid o'r geuffos)
Yr Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol	Cysylltu â pherchnogion tir i lawr y nant er mwyn tynnu llaid o'r cwrs dŵr agored yn is i lawr o ble mae'r dŵr yn arllwys o 'Geuffos 1'.	Wedi'i gwblhau.
Holl Berchnogion Glannau'r Afon	Adolygu dulliau cynnal a chadw'r systemau cwrs dŵr cyffredin ar y safle (gan gynnwys cyrsiau dŵr agored a rhai dan geuffosydd).	Yn mynd rhagddo.
Cartrefi Anwyl (Perchennog Glannau'r Afon)	Dal i gydweithio ynghylch draenio'r tir a gosod systemau draenio cynaliadwy yn y dyfodol wrth ddatblygu unrhyw ystâd ac ymgysylltu'n gynnar cyn cyflwyno unrhyw geisiadau cynllunio newydd.	Yn mynd rhagddo.
Cartrefi Anwyl (Perchennog Glannau'r Afon)	Dal i adolygu'r ffiniau a'r asedau dan reolaeth, cyfathrebu'n glir â phreswylwyr a'r awdurdodau perthnasol a rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf â hwy lle bo'n briodol.	Yn mynd rhagddo.
Preswylwyr	Ystyried ffurfio Grŵp Gweithredu ar Lifogydd er mwyn helpu i baratoi ar gyfer llifogydd yn y dyfodol a'u rheoli.	Amherthnasol